

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Nikola Sadilová

Název práce: Důvody studijní neúspěšnosti na Západočeské univerzitě v Plzni

Oponoval: *Prof. PhDr. Hynek Jeřábek, CSc.*

1. **CÍL PRÁCE** (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Nikola Sadilová na str. 8 uvádí: „Cílem této diplomové práce je především nalézt a popsat všechny možné faktory, které ovlivňují úspěšnost nebo neúspěšnost studia na Západočeské univerzitě v Plzni.“ Na str. 50 znovu uvádí: „cílem této práce je analyzovat důvody studijní neúspěšnosti na Západočeské univerzitě v Plzni.“

Na str. 85 v závěru autorka shrnuje: „Některé domněnky o důvodech studijní neúspěšnosti z teoretické části práce se potvrdily a některé nikoliv.“ A dále vybírá některé evidence, ale o jiných nepíše. Práce své cíle splnila jen částečně, a to mimo jiné proto, že byly formulovány příliš vágně.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Teoretická část práce (s. 10-47) bohužel nemá podobu soustředěného konceptuálního rámce řešené problematiky. Je zmíněna celá řada přístupů, problémů i výzkumných výsledků. Nakonec je vytvořen profil neúspěšného studenta, („u kterého je větší pravděpodobnost, že školu opustí bez jejího úspěšného absolvování“) s. 46-47 To patří ke kladům práce.

- Má dítě
- Studuje kombinovanou formu studia
- Má finanční problémy
- Nestuduje preferovanou vysokou školu
- Spadá do věkové skupiny 25 let a více

Metodologická část práce (s. 48-60) sestává z designu výzkumu, formulace výzkumných otázek a cíle, metod výzkumu, zdrojů sběru dat, popisu analýzy dat a kritického zhodnocení výzkumu. Autorka použije nakonec sekundární analýzu dat. Píše: Vzhledem k tomu, že: „data, ze kterých vycházím, jsou již nasbírána při jiných výzkumech a já je pouze analyzuji, přistoupím rovnou k dalšímu kroku ... analýze.“ (s.55) Studentka věcně správně uvádí, že data vznikla díky aktivitě sociologů ZČU v letech 2019 až 2023. Zároveň však přiznává, že se: „...žádné fáze výzkumu jako je tvorba dotazníků, sběr samotných dat ani následné analýzy...“ (s.55) neúčastnila.

Praktická část začíná až a str. 61. Obsahuje výňatky z výsledků několika po sobě následujících výzkumných prací sociologů ZČU, avšak bohužel bez řádného vysvětlení změn v metodice výzkumných šetření.

Citují: Graf 4 (na str. 67): „ukazuje ... důvody, které vedly k ukončení studia v roce 2020 a 2021. V těchto letech byl nejčastěji zmíněný důvod ukončení studia práce a finanční nezávislost (36 %).“ (s. 66). Pak následovaly důvody: „nespokojenost + volba jiného studia“ (20 %). Následující graf 5 (na str. 68) ukazuje: „důvody vedoucí k ukončení studia na ZČU v roce 2022.“ Největší hodnotu odpovědí (31 %) tehdy získala „nespokojenost a případná změna oboru.“ Následovalo „nesplnění studijních podmínek“ (25 %) (s.67-69).

Ani shrnutí této praktické části není dostatečně analyticky silné ani důvěryhodné. Opět musím citovat autorku: „Graf 4 a Graf 5 jsou si názvem velmi podobné. Jediným rozdílem je ten, že první zmíněný zkoumá nejčastější důvody k ukončení studia v letech 2020-21 a druhý, Graf 5, se zaměřuje na nejčastější důvody roku 2022. Můj předpoklad byl, že se hodnoty respondentů nemůžou tak moc změnit za těch pár let, a přece jsem se zmýlila. Jako vysvětlení lze uvést světovou pandemii COVID-19, která mohla donutit lidi odejít ze školy kvůli distanční výuce, protože z dat pro rok 2022 již distanční výuka zcela vypadává ze seznamu nabízených důvodů.“ Vysvětlení těchto rychlých kvantitativně popsaných změn by potřebovalo podrobnější komentář, který by reflektoval také změnu metodiky výzkumů.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce není vhodně strukturovaná. Členění kapitol nepostupuje systematicky. Jazykový projev je místy nepřehledný. Nikola Sadilová používá sekundární analýzu dat. V souvislosti s tím se dopustila současně dvou nepřesností. Píše: „...Vznik tohoto pojmu je často připisován P. F. Lazarsfeldovi a P. L. Kendallovi...“ (s.51). To vyžaduje opravu a zpřesnění (v průběhu obhajoby).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Předložená diplomová práce je svými východisky nedostatečně teoreticky (konceptuálně) založená. Cíle jsou vyjádřeny vágně a závěry jsou rozpačité. Snad jen autorčino vysvětlení ke konci práce by mohlo být částečnou obhajobou. Píše: „Téměř nikdy se nejedná o jeden důvod, ale jde o průsečík mnoha důvodů. A abychom ten průsečík dokázali najít, je vhodné každoročně provádět výzkumy zaměřené právě na studijní neúspěšnost.“ (s.86)

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

1. Je možno sladit zájmy jednotlivých vysokých škol a fakult, zájmy studentů a studentek všech sociálních vrstev a zájmy ministerstva školství? Analyzujte hlavní existující rozpory.
2. Jak byste lépe formulovala výzkumnou úlohu tak, aby ji bylo možno dovést k dostatečně srozumitelným a jednoznačným závěrům?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Autorka by měla dostat prostor k obhajobě. Proto navrhuji známku dobře.

Datum: 26.8. 2023

Podpis: